LUND UNIVERSITY

Källtillit i skolans undervisning

Sundin, Olof; Haider, Jutta

2019

Document Version:
Förlagets slutgiltiga version

Link to publication

Citation for published version (APA):
Sundin, O., & Haider, J. (2019). *Källtillit i skolans undervisning*. Skolverket.
https://larportalen.skolverket.se/LarportalenAPI/api-v2/document/name/P03WCPLAR125510

Total number of authors:
2

General rights
Unless other specific re-use rights are stated the following general rights apply:
Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.
• Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
• You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
• You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Read more about Creative commons licenses: https://creativecommons.org/licenses/

Take down policy
If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

LUND UNIVERSITY

PO Box 117
221 00 Lund
+46 46-222 00 00

Digital kompetens – Grundskola, Gymnasieskola
Modul: Kritisk användning av nätet
Del 6: Källtillit i undervisningen

Källtillit i skolans undervisning

Olof Sundin och Jutta Haider, Lunds universitet

Inledning

De senaste årens stora fokus på källkritik i och utanför skolan är en konsekvens av förändrade villkor för att publicera, sprida och få tillgång till information i alla dess former. När det finns begränsade möjligheter för samhället att filtrera bort lögner, falska påståenden och vilseledande fakta som delas på Facebook, rekommenderas på YouTube eller hamnar högt upp i Google har ansvaret till stor del fallit på individen. Ett ökat intresse för källkritik är positivt, men det har också lett till en diskussion kring vad källkritik är och om källkritiken kan lösa alla dessa problem.

Att ifrågasätta och att kritiskt granska ett påstående är en del av källkritiken och något vi ser som självklart i skolans undervisning, men vad händer om ett sådant kritiskt förhållningssätt dras till sin spets? Vad blir resultatet om vi lämnar våra elever med instruktionen att inte lita på något eller någon? I vår bok *Invisible search and online search engines: The ubiquity of search in everyday life* (2019) ställer vi till och med frågan om uppmuntran av oreflekterad källkritik (och sökkritik) paradoxalt nog kan bidra till att förstärka de problem som den har som avsikt att avhjälpa (se även boyd, 2018-03-18). I denna artikel diskuterar vi dessa frågor med hjälp av begreppet *källtillit*.

Det finns många sätt att beskriva den osäkerhet som råder på många områden om vad som rimligen är sant. Ett exempel är den ökande misstron mot myndigheter, journalister, forskare och andra experter, som inte minst märks i sociala medier. Detta är inte resultatet av ny teknik, utan en process som pågått under en längre tid. Ett exempel är när en av de ledande Brexit-företrädarna, Michael Gove tillfrågades i en TV-intervju om han kunde namnge någon ekonom som stödde Brexit. Michael Goves svar ”människor i det här landet har fått nog av experter” (Mance, 2016-06-03), kan ses som talande för denna ökade misstro och hur politiker ibland utnyttjar den. I sociala medier flödar konspirationsteorier om globala sammansvärjningar och det förs till exempel diskussioner om jorden verkligen är rund eller platt. Eftersom sociala medier tenderar att uppmärksamma det spektakulära mer än den ofta komplexa och grå sanningen får dessa slags påståenden en väldigt stor spridning (t.ex. Allgaier, 2019). Samtidigt, personer som dras till konspirationsteorier gör det ofta med en inställning att de är kritiska och att de använder sig av källkritiska metoder, men då kritiska till samhällets etablerade kunskap och institutioner.

För några år sedan myntade den amerikanska tankesmedjan RAND begreppet *sanningens sönderfall* [Truth Decay] (Kavanagh & Rich, 2018, s. 21-40) som de menar sammanfattar fyra samtida samhällstrender:

- En ökad oenighet om fakta och tolkning av data där den samhälleliga konsensusen har utmanats.
- En återkommande sammanblandning av fakta och åsikter där fakta ofta utmålas som åsikter för att därmed kunna ifrågasättas.
- En tendens att ge större utrymme åt åsikter i samhällsdebatten istället för faktabaserade påståenden.
- En minskande tillit till centrala informationskällor som till exempel myndigheter och massmedia, som tidigare setts som pålitliga faktakällor.

RAND har synliggjort dessa trender genom intervjuer och strukturerade diskussioner med ett stort antal amerikanska experter från ett brett spektrum av discipliner. De understryker att vissa av trenderna finns bättre empiriskt belagda i forskningen än andra och som vi återkommer till så är detta en amerikansk erfarenhet som inte på alla punkter stämmer överens med vår svenska. (Kavanagh & Rich, 2018) Dessa samhällstrender är på intet sätt skapade av samtidens digitala ekosystem, utan de är trender som formats under en lång tid. Däremot går det att säga att sociala medier, sökmotorer och rekommendationstjänster – där popularitet är ett bärande kriterium för synlighet – den senaste tiden har förstärkt trenderna.

Källkritik är en del av medie- och informationskunnighet (MIK) som enligt Statens medieråd (2017-01-27) innefattar:

- ”förstå mediers roll i samhället
- kunna finna, analysera och kritiskt värdera information
- själv kunna uttrycka sig och skapa innehåll i olika medier”

Det är här viktigt att påminna sig om att MIK, inklusive källkritik, inte med nödvändighet medför sådant som de flesta av oss skulle mena vara något positivt för samhället eller för demokratin. Vi är vana vid att engelskans ”literacy” alltid är något positivt, såsom att kunna läsa och skriva, men i fallet MIK behöver det inte vara så. Vi vet till exempel att extrema politiska och religiösa grupper ofta är synnerligen kompetenta när det gäller att utnyttja nätets potential för politisk och religiös kommunikation. Den ”mediekritik” som syns tydligast i samtiden återfinns inte sällan i Facebook-grupper eller sociala mediekonton med en radikal politisk inriktning. Ett ökat fokus på källtillit kan möjligen vara ett sätt att förankra källkritiken i en mer holistisk förståelse för vad expertis, nyheter och kunskap är och hur den kan bedömas, utan att för den skull blunda för rättmätig kritik av medier och andra källor.

I det följande diskuterar vi vad som avses med tillit. Därefter går vi över till att diskutera utgångspunkterna i källkritik för att ställa frågan hur denna kan kompletteras med, eller möjligen innefatta, källtillit. Avslutningsvis för vi ett resonemang hur det är möjligt för skolan att arbeta med källtillit.

Vad menas med tillit?

Tillit till och förtroende för andra krävs för att samhället ska fungera. Om vi inte litar på andras erfarenheter måste vi skapa egna erfarenheter om allt. Om vi tar en guidebok som exempel så bygger den på att andra gjort erfarenheter av och lärt sig saker om ett land, en region eller en stad. Det kan vara allt från historia, demografi och politik till förslag på restauranger, hotell och barer. Vissa saker i en guidebok är faktapåståenden av sådan art att de går att prövas, till exempel vilka språk som talas, vilken valuta som används och landets parlamentariska system. Vissa påståenden förändras ganska snabbt, såsom vilka hotell som är billiga eller vilka av restaurangerna som har en specifik inriktning. Andra påståenden är snarare upplevelser, såsom vilka restauranger som anses vara bäst, vilka hotell som har skönast sängar eller vilka barer som har den mest spännande publiken. När vi som författat denna artikel var unga förlitade vi oss mycket på guideböcker och deras kader av erfarna resenärer som lämnade upplysningar om detaljer i boenden och platser. Vi hade lärt oss att ett visst förlags guideböcker var bra, även om det var olika författare till texterna. Om vi kunde lita på vad författarna hade skrivit om ett hotell i Agadir eller London var det troligt att vi kunde lita på vad de skrev om ett hotellrum i Marrakesh eller Glasgow. Numera har guideböcker fått konkurrens från webben och kanske framförallt från reseplattformar som bygger på algoritmer, antalet ”likes” och mångfalden av omdömen. Oavsett om vi använder oss av guideböcker eller online-resurser anser de flesta att vi behöver hjälp när vi reser så att vi inte behöver göra alla erfarenheter och misstag själva. Vi måste helt enkelt lita på andras erfarenheter och expertis.

Gränserna mellan fakta och författarnas åsikter är ibland glasklar, men i vissa fall kan den vara svårare att reda ut. Den äldsta nu existerande bron över den stora kanalen i Venedig är Rialto-bron, men vilken är mest känd? På ett resebolags hemsida står det att Suckarnas bro är den mest kända, men på Wikipedia står det att det är Rialto-bron. När vi ställer frågan ”Vilken bro är mest känd i Venedig?” i svenska Google ger de översta länkarna olika svar. Vilken länk ska vi lita på och varför? Hur mäter man ens vilken bro som är mest känd? Exemplet från guideböcker och reseplattformar kan tyckas vara banalt, men principen att vi måste lita på andra – att vi måste ha tillit till andra människor, till institutioner, till förlag, till digitala plattformar och sociala medier – är samma inom en lång rad av områden. Frågan är då vem av alla alternativ ska vi lita på och varför? Litar vi på Folkhälsomyndighetens rekommendationer om vaccin, eller litar vi på rekommendationerna som ges i en Facebook-grupp med vaccin-skeptiker? Litar vi på FNs klimatpanel (IPCC) eller litar vi på klimatskeptiska lobbyorganisationer? Litar vi på etablerad nyhetsmedias rapportering om exempelvis flyktingmottagandets effekter eller finner vi skäl att istället vända oss till de många alternativa nyhetsmedia som växt fram på nätet? Varför ska vi vara skeptiska till den ena och inte till den andra informationskällan?

Det finns olika definitioner på tillit, men vi använder här begreppet *tillit* inte bara för att diskutera människors förtroende för sina medmänniskor utan också för samhällsinstitutioner såsom nyhetsmedia, skola och universitet, liksom för de processer som dessa institutioner utgår från. Det kan exempelvis handla om tillit till journalisters,

lärares eller forskares arbetsmetoder, men det kan också handla om tillit till vad dessa professionella grupper producerar i form av nyhetersartiklar, kapabla elever med godkända resultat och forskningsrapporter som svarar mot samhällsproblem.

Det finns en rad försök att mäta tillit till samhällsinstitutioner världen över. Bland annat visas i *Edelman Trust Index* hur tillit till media är politiskt färgad. Demokrater i USA har en betydligt större tillit till samhällsinstitutioner än vad republikaner har. (Edelman Trust Index, 2019). Även det brittiska opinionsinstitutet YouGov (2018-12-14) visar att den politiska hemvisten har betydelse för vad människor sätter sin tillit till och i vilken grad de tror på konspirationsteorier. Som exempel nämns att de som stöder Trump i USA och Brexit i Storbritannien har en betydligt större benägenhet att tro på konspirationsteorier. Även tilliten till nyhetsmedia ser olika ut beroende på politisk hemvist. Donald Trumps kärnväljare har svag tillit till traditionell nyhetsmedia och istället i regel hög tillit till alternativ nyhetsmedia långt ut på högerkanten (Benkler, Faris & Roberts, 2018). Nyhetskonsumtion blir i sådana fall främst en ideologisk identitetsbekräftelse där traditionella mediers faktakontroll av sanningshalten i politiska utsagor ses som vänsteråsikter (ibid.).

Samtidigt måste vi påminna oss om att tilliten i Sverige är jämfört med många andra länder hög. Siffrorna från YouGov Sverige (2018-12-14) visar att konspirationsteorier är mindre utbredda här, men ändå påtagliga. I Sverige litar människor på varandra och på samhällbärande institutioner och professioner i jämförelsevis stor utsträckning (Holmberg & Weibull, 2017; Martinsson & Andersson, 2019). När det gäller tilliten till journalister visar YouGov (2018-12-14) att i Sverige har 44 % hög eller ganska hög tilltro till att de förmedlar sanningen, medan motsvarande siffror för USA är 41 %, Storbritannien 18 % och Ungern 14 %. Alla dessa länder har olika medie- och politiska landskap, vilket måste vägas in när man bedömer siffrorna. Motsvarande siffror för tilltron till akademiker är mer positiva med 71 % i Sverige, 57 % i USA, 64 % i Storbritannien och 60 % i Ungern. Den årligt återkommande SOM-undersökningen från Göteborgs universitet visar att de sex samhällsinstitutioner som uppvisar ett stabilt högt förtroende i Sverige är: Riksbanken, FN, Radio/TV, Domstolarna, Svenska Kyrkan och Universitet/Högskolor (Holmberg & Weibull, 2016; Martinsson & Andersson, 2019). I SOM-undersökningen från 2019 går det också att läsa att tilliten till andra människor är lägre i socialt utsatta grupper samt att det finns ett samband mellan tillit och politisk hemvist (Holmberg & Rothstein, 2019). SOM-undersökningen visar också att det finns ett samband mellan politiska preferenser och vilket förtroendet för bibliotek. (Eriksson & Michnik, 2019)

En demokrati kräver att medborgarna har gemensamma utgångspunkter avseende ekonomi, statistik och grundläggande forskning och dessa förmedlas traditionellt genom skola, bibliotek, uppslagsverk och massmedia. Sökmotorers resultat och sociala medieflöden bygger istället delvis på popularitet och individualisering, vilket riskerar att äventyra våra gemensamma utgångspunkter. Det riskerar också att skapa en fragmentisering, inte enbart ifråga om politik utan också ifråga om kunskap som sådan och hur den tenderar att politiseras. (se del 2 i denna modul för en fördjupning).

Samhällets gemensamma kunskap riskerar att polariseras och istället göras till en fråga om algoritmiska beslut baserade på popularitet och åsiktslikhet. Eller så är det så att det är själva denna kunskapens och expertisens algoritmisering, där kunskap och expertis blir konkurrensutsatt, som numera är samhällets gemensamma utgångspunkt? William Davies pekar på en sådan förskjutning i synen på expertis och kunskap och beskriver den som att ”experter producerar fakta; Google och Twitter erbjuder trender” (Davies, 2018, s. xvi, vår översättning).

Samhället är beroende av att människor hyser tillit till andra och till samhällets institutioner. Om tilliten i det svenska samhället går det som vi gör ovan att konstatera att den fortfarande och jämfört med många andra länder generellt sett är hög. Samtidigt finns det grupper i samhället som kännetecknas av lägre tillit och som genom sina erfarenheter kan ha en grund för lägre tillit (Latour, 2018). Det finns alltså anledning till att bevaka hur tilliten i samhället förändras då tillit till en gemensam kunskapsram är en förutsättning för meningsfull källkritik.

Källkritik och källtillit i undervisningen

Kräver vi för mycket av eleverna genom att uppmuntra självständigt arbete? Sådana synsätt har framförts till förmån för ett större fokus på lärarens roll som kunskapsförmedlare (t.ex. Lindroth, 2016; Wikfors, 2017). Utan tvekan kan vi se hur det sedan 1990-talet lagts ett allt större ansvar på eleverna för deras egna lärande och i motsvarande grad har arbetsformer som bygger på elevers informationssökning och källkritik ökat (Alexandersson & Limberg, 2012). Vi skulle även vilja framhålla det tidsmässiga sammanträffande som i Sverige finns mellan elevaktivt lärande och skolans digitalisering. Samtidigt som den digitala infrastrukturen för informationssökning har vuxit har den också i allt större utsträckning använts för pedagogiska syften.

Vem ska förse elever med innehåll för sitt lärande? Ska lärare förse elever med läromedel eller finns det ett egenvärde i att utveckla elevernas förmåga att själva finna det (Francke & Sundin, 2012)? Å ena sidan finns det mycket som talar för att elever inte är redo för detta ansvar under inte minst grundskolan (Wikfors, 2017). Exempelvis visar Thomas Nygren med kollegor (2019) betydelsen av en utvecklad ämneskunskap vid värdering av information och att källkritik och kritiskt tänkande därför inte kan ses som en generell kompetens. Å andra sidan finns en värld utanför skolans väggar där varken lärare eller läromedel ger stöd för informationssökning och källkritik. Vi kan tycka vad vi vill om behovet av ämneskunskap, men i vardagen stöter vi människor alltid på information om sådant vi inte har kunskap om. Elever ska trots allt inte enbart skaffa sig kunskaper för skolan, utan de ska också utvecklas till demokratiska samhällsmedborgare. De ska till exempel kunna ta del av grundläggande information och nyheter för att själva kunna överväga konsekvenser av olika beslut. För det krävs även kunskap om den digitala infrastrukturen och vad den för med sig avseende informationssökning och källkritik. I någon mån, menar vi, kan denna kunskap ses som generell, även om den även i mångt och mycket också är ämnesspecifik. Exempelvis hur en söktjänsts algoritm och affärsmodell

fungerar är en generell kunskap, men vad det får för konsekvenser för människors politiska omvärldsbevakning är en fråga för ämnet Samhällskunskap.

Vi har tidigare argumenterat för att informationssökning i skolsammanhang ofta tas för givet eller helt glöms bort som ett undervisningsinnehåll (till exempel Sundin & Haider, 2016; Sundin, 2015; se även Carlsson & Sundin, 2018; Skolinspektionen, 2018). Med begreppet sökkritik har vi velat utveckla en förståelse för och kunskap om att det inte bara är viktigt att granska enskilda källor, utan det behövs också en förståelse för och kunskap om varför vi genom sökmotorer och sociala medier hittar och tar del av de källor som vi gör och hur vårt eget beteende bidrar till det. Sökkritik kan motiveras av flera skäl. I en studie visas hur källkritiska personer är försiktigare med att dela nyheter de möter i sociala medier jämfört med mindre källkritiska personer, vilket kan få som effekt att tveksamma nyheter paradoxalt nog sprids snabbare och till fler (Vraga & Tully, 2019).

Det räcker sålunda inte att kunna granska enskilda källor utan det behövs också en förståelse för hela den digitala infrastruktur med vars hjälp enskilda nyheter och andra publikationer tillgängliggörs. Det ska ses som en utvidgning av eller komplement till vad källkritik är för något. Samtidigt saknade vi ett begrepp för att diskutera en fråga som vår forskning stötte på – nämligen betydelsen av tillit till och förtroende för medier och andra informationskällor. Vi upptäckte i vår forskning ett problem med att vissa elever (och lärare) vid källkritik fokuserade mer på att dissekera, ifrågasätta och problematisera källor än att diskutera varför vissa källor är mer trovärdiga och därför rimliga att ha tillit till. I en nyligen publicerad rapport från RAND där ett stort antal amerikanska aktörer inom medie- och informationskunnighet intervjuades lyfts på samma sätt behovet av att balansera ett kritiskt analytiskt förhållningssätt med att upprätthålla någon slags tillit till etablerade institutioner (Huguet et al., 2019, s. 19-22).

Det kan förstås finnas goda skäl till varför tilliten är lägre i vissa länder och i vissa frågor. När till exempel myndigheter tas över av en populistisk eller korrupt politisk agenda är det rimligt att hysa mindre tillit till myndigheter. Det är därför ett samhälleligt ansvar att se till att tilliten förtjänas. Med källtillit avses därför inte ett okritiskt förhållningssätt till exempelvis all media eller forskning, men däremot en förståelse för hur komplex forskning är och med vilka metoder som journalister arbetar. Källtillit är med andra ord ingen teknisk fråga, utan den är mer kopplad till allmänbildning och en grundläggande förståelse för hur kunskap och nyheter skapas och sprids. Däremot är behovet av att diskutera källtillit en konsekvens av den enorma tillgången till kunskap och nyheter som samtidens digitala infrastruktur för med sig. Att alltid kritiskt granska allt som skrivs med samma noggrannhet är praktiskt omöjligt; dels genom omfattningen av allt vi läser på nätet och dels eftersom de allra flesta människor inte har vare sig kompetens att bedöma forskning eller inblick i de företeelser som journalister skildrar. Vi måste därför i många sammanhang förlita oss på vår tillit till andra.

Kan man undervisa i källtillit?

De allra flesta lärare och bibliotekarier gör det redan idag, även om de inte använder sig av eller är bekanta med begreppet källtillit. Läromedel har för de flesta skolor fortfarande en viktig roll, även i ämnen som använder sig av projektarbeten och självständig informationssökning som inslag. Elevers tillgång till skolbibliotek är inskrivet i skollagen och skolbiblioteket bidrar dels med tryckta och digitala resurser som har kvalitet som kriterium vid inköp. Därtill bidrar skolbibliotekarier till att stödja elevers medie- och informationskunnighet. Lärare arbetar i regel aktivt med att förse elever med material även utanför läroboken. Genom att rekommendera uppslagsverk som källa, föreslå artiklar ur etablerade dagstidningar, förorda kvalitetssäkrade referensdatabaser vid informationssökning samt visa på webbplatser såsom SCB eller Landguiden ges källtillit uppmärksamhet. Enbart att överlämna all informationssökning till eleverna skulle innebära motsatsen.

Det räcker dock inte att rekommendera källor som läraren bedömer vara av god kvalitet, skolan måste också förklara varför de anses vara det och hur de går tillväga om ett fel upptäcks. Om Wikipedia duger som källa eller inte borde inte vara en fråga om ja eller nej, utan grunden för en diskussion kring hur olika modeller för uppslagsverk fungerar, deras tillkomst och betydelse genom historien, och vilka konsekvenser det får (se del 4 i denna modul för en fördjupning). Det innebär till exempel att skapa förståelse för vad forskning är, under vilka förutsättningar den bedrivs samt relatera det till hur forskningsbaserad kunskap cirkulerar på nätet. Det innebär även att diskutera vad kvalitetsjournalistik är, hur professionell journalistik bedrivs och finansieras samt koppla det till hur nyheter uppmärksammas, prioriteras och tillgängliggörs online. Det krävs också kunskap om och förmåga att förhålla sig till hur traditionella genrer representeras i den digitala infrastrukturen. En och samma dagstidning består exempelvis både av nyheter och åsikter (till exempel ledarsidan, debattsidan) och när en artikel dyker upp i våra flöden måste den hanteras olika beroende på genrer. Om en push-notis från en av landets större dagstidningar säger att en politiker har fel om gängvåldet kan det vara en åsikt eller fakta, oberoende om själva tidningen i sig anses vara tillförlitlig eller inte. Rapporterar exempelvis tidningen något politikern har sagt i relation till statistik om antalet dödliga våldsdåd eller är det en debattartikel som driver en tes baserad på åsikter? För ett otränat öga är det svårt att förstå skillnaden och särskilt om det förmedlas genom en fragmentarisk push-notis. Detta är komplexa frågor som kräver mer än att elever ges en bra och en dålig artikel om ett ämne som de ska jämföra med tumregler om när en källa är publicerad, vem som är författare, om källan är tendensiös och om källan är beroende eller oberoende av andra källor. Källkritik, sökkritik och källtillit bör alltså ses tillsammans och de kan inte behandlas som checklistor att bocka av.

En sådan syn på källkritik, sökkritik och källtillit innebär att de är aspekter av alla ämnen i skolan, och inte frågor som enbart ska behandlas separat på en särskild temadag. I exempelvis Historia utgör en förståelse för kunskapens infrastruktur inom ämnet en viktig kunskap. Det handlar således inte enbart om ett ämnesinnehåll, utan i någon mån och

beroende på årskurs, också om hur detta innehåll produceras, tillgängliggörs och sprids. Vilka källor anses vara tillförlitliga, varför anses de vara tillförlitliga, och hur är de synliga i sökmotorer och sociala medier? Utgå från elevernas egen medievardag och fråga om de tillförlitliga källorna brukar synas i deras flöden och sökresultat? Om inte, vilka källor syns istället och varför? Hur kan man göra för att tillförlitliga källor ska synas bättre? Vilken roll kan skolbiblioteket ha i detta sammanhang? Dessa är några av de frågor som lärare och elever kan diskutera.

Avslutning

Att kunna kritiskt granska källor är viktigt. Samtidigt, om ifrågasättandet får ta hela utrymmet, kan undervisning i källkritik bli problematisk. Om grundinställningen är att det inte går att lita på någon eller något ges alla källor samma vikt. Det finns inget enkelt och entydigt svar hur och när källtillit ska balansera källkritik och sökkritik, men det är viktigt att alla elever förses med ett verktyg som hjälper dem att förhålla sig till källor. Vi kallar det verktyget för källtillit.

Referenser

Alexandersson, M., & Limberg, L. (2012). Changing conditions for information use and learning in Swedish schools: A synthesis of research. *Human IT: Journal for Information Technology Studies as a Human Science*, 11(2). https://humanit.hb.se/article/view/70 [2019-07-22]

Allgaier J (2019) Science and Environmental Communication on YouTube: Strategically Distorted Communications in Online Videos on Climate Change and Climate Engineering. *Front. Commun.* 4:36.

Benkler, Y., Faris, R. & Roberts, H. (2018). *Network propaganda: Manipulation, disinformation, and radicalization in American politics*. Oxford University Press.

boyd, d. (2018-03-18). You Think You Want Media Literacy… Do You? *Data & Society: Points*. https://points.datasociety.net/you-think-you-want-media-literacy-do-you-7cad6af18ec2 [2019-07-30]

Davies, W. (2018). *Nervous states: How feeling took over the world*. Random House.

Edelman Trust Barometer (2019-01-20). *2019 Edelman Trust Barometer*. https://www.edelman.com/trust-barometer [2019-07-22]

Eriksson, C. & Michnik, K. (2019). Alla bibliotek? I U. Andersson, B. Rönnerstrand, P. Öhberg & A. Bergström (red.), *Storm och stiltje*. Göteborgs universitet: SOM-institutet, s. 301-320.

Haider, J. & Sundin, O. (2019*). Invisible Search and Online Search Engines: The ubiquity of search in everyday life*. Routledge.

Holmberg, S. & Rothstein, B. (2019). Partikulär tillit: Lita på människor i området där man bor. I U. Andersson, B. Rönnerstrand, P. Öhberg & A. Bergström (red.), *Storm och stiltje*. Göteborgs universitet: SOM-institutet, s. 81-90.

Holmberg, S. & Weibull, L. (2017). Långsiktiga förändringar i svenskt institutionsförtroende. I U. Andersson, J. Ohlsson, H. Oscarsson & M. Oskarson (red.), *Larmar och gör sig till*. Göteborg: Göteborgs universitet, SOM-institutet, s. 39-57.

Huguet, A., Kavanagh, J., Baker, G., & Blumenthal, M. S. (2019). *Exploring Media Literacy Education as a Tool for Mitigating Truth Decay*. Santa Monica, Calif: Rand Corporation.

Kavanagh, J. & Rich, M. D. (2018). *Truth decay: An initial exploration of the diminishing role of facts and analysis in American public life*. Santa Monica, Calif: Rand Corporation.

Latour, B. (2018). *Down to earth: Politics in the new climatic regime*. UK: Polity Press.

Lindroth, J. (2016). *Lärarens återkomst: Från förvirring till upprättelse*. Stockholm: Natur & Kultur.

Martinsson, J. & Andersson, U. (Red.). (2019). *Svenska trender: 1986-2018*. SOM-institutet, Göteborgs universitet.

Mance, H. (2016-06-03). ”Britain has had enough of experts, says Gove”. *Financial Times*, https://www.ft.com/content/3be49734-29cb-11e6-83e4-abc22d5d108c [2019-07-22]

Nygren, T., Haglund, J., Samuelsson, C. R., Af Geijerstam, Å. & Prytz, J. (2019). Critical thinking in national tests across four subjects in Swedish compulsory school. *Education Inquiry*, 10(1), 56-75.

Skolinspektionen (2018). *Undervisning om källkritiskt förhållningssätt i svenska och samhällskunskap: Årskurs 7-9*. Stockholm.

Statens medieråd (2017-01-27). *Medie- och informationskunnighet – vad är det?* https://statensmedierad.se/larommedier/mikformigdigitalutbildning/medieochinformationskunnighet.366.html

Sundin, O. & Haider, J. (2016). *Sökkritik och algoritmers synlighet*. Stockholm: Skolverket.

Sundin, O. & Haider, J. (2018). Källkritik, självkritik och källtillit. I U. Carlsson (red.), *Medie- och informationskunnighet i den digitala tidsåldern: En demokratifråga: Kartläggning, analyser, reflektioner*. Göteborg: Nordicom, s. 59-61

Vraga, E. K. & Tully, M (2019). News literacy, social media behaviors, and skepticism toward information on social media. *Information, Communication & Society*

Wikfors, Å. (2017). *Alternativa fakta: Om kunskapen och dess fiender*. Stockholm: Fri tanke.

YouGove (2018-12-14). *Brexit and Trump voters are more likely to believe in conspiracy theories*. https://yougov.co.uk/topics/international/articles-reports/2018/12/14/brexit-and-trump-voters-are-more-likely-believe-co [2019-07-22]